

EXPUNERE DE MOTIVE

la inițiativa legislativă privind finanțarea cultelor

Unele dintre țările democratice nu acordă nici un fel de sprijin financiar cultelor. Acelea care o fac au reglementări clare care nu lasă la arbitriul deciziilor politice cuantumul anual al acestui sprijin. Ambiguitatea reglementărilor din România face ca sume uriașe din fondurile publice să fie acordate de către politicieni cultelor, adesea într-un mod interesat din punct de vedere electoral.

Această stare de lucruri este întreținută și încurajată de reglementarea confuză și de inspirație marxistă din Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor care, la Art. 10, pct. (6) prevede următoarele:

*(6) **Culte recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului**, pentru cheltuielile privind funcționarea unităților de cult, pentru reparații și construcții noi, în raport cu numărul credincioșilor, **conform** ultimului recensământ, și **cu nevoile reale**. (s.n.)*

Ideea de a aloca fonduri publice fără nici o limită rezonabilă dar în funcție de așa-zisele 'nevoi reale' amintește de utopia comunistă care promitea că va veni ziua în care fiecăruia i se va da nu după merite, ci după nevoi. Textul Art. 10, pct. (6) din Legea cultelor menține lucrurile într-o ambiguitate în care orice poate trece drept nevoie reală, iar politicienii nu se vor simți constrânși de nimic pentru a satisface aceste nevoie din fondurile publice, practic fără nici o limită. Cazurile în care astfel de fonduri au fost alocate în cuantum uriaș au generat dezbateri ample în societate și numeroase reacții critice.

Preocupările exprimate în societatea românească tot mai apăsătoare în ultimii ani pentru privind fondurile publice alocate fără un cadru legal clar pentru culte cer o reglementare justă, echitabilă și în acord cu valorile unei societăți în care biserica este separată de stat.

Redirecționarea este gratuită, adică **nu duce la nici o cheltuială suplimentară** pentru persoana care completează formularul respectiv.

Legea trebuie să stabilească în mod corect și transparent modul în care cultele își obțin finanțarea direct de la cetățeni, fără a mai depinde de intermediarul politic adesea interesat și arbitrar în alocarea fondurilor publice către biserici.

Este nevoie de un dialog deschis, rațional, dus într-un spirit de respect reciproc între politicieni, culte, ong-uri și personalități publice care doresc să contribuie la o reglementare bine articulată în cadre principiale și bazată pe argumente principiale inspirate din legislațiile țărilor europene dezvoltate unde aceste teme sunt corect legifera.

Demersul de față nu este îndreptat împotriva cultelor, așa cum unii, printr-o neînțelegere și fără a se informa, ar putea considera, ci tocmai este o propunere care ar sprijini cultele și le-ar întări autonomia, garantându-le în același timp resursele necesare unei bune activități. Propunerea se întemeiază și pe ideea de asumare pe deplin a cetățeniei și pe responsabilitățile pe care ar trebui să ni le asumăm într-o societate. România trebuie să garanteze libertatea de gândire, de conștiință și de religie pentru toți cetățenii, indiferent de opțiunile lor, într-un cadru general de neutralitate a instituțiilor și de separare dintre stat și biserică prin care sunt garantate atât drepturile fiecăruia cât și neutralitatea necesară a instituțiilor publice.

Dacă această propunere legislativă ar fi adoptată, cultele recunoscute și organizațiile umaniste ori ateiste ar putea beneficia de sume predictibile și consistente de peste 100 de milioane de euro anual. Acest lucru este dovedit de faptul că, în cadrul sistemului privind direcționarea a 2% pentru organizații nonprofit, sumele colectate astfel în anul 2011 s-au ridicat la suma de 27 de milioane de euro au care reprezintă aproximativ un sfert din suma totală care ar fi putut fi direcționată.¹

¹ http://adevarul.ro/sanatate/medicina/27-milioane-euro-fost-donati-2-2011-banii-ajung--1_50aeba9e7c42d5a6639fa4e9/index.html

Prezenta inițiativă legislativă nu interferează cu prevederile curente privind direcționarea opțională a 2% către organizațiile nonprofit. Cele două reglementări vor funcționa în paralel.

Cum statul își afirmă caracterul secular prin Constituție și prin legea cultelor este necesar ca și organizațiile neguvernamentale care afirmă o viziune nereligioasă asupra lumii, de inspirație umanistă și ateistă, să poată fi finanțate de către cetățenii cu astfel de convingeri, fără nici un fel de discriminare, prin proceduri similare finanțării cultelor. Există țări în care acest lucru se întâmplă, precum Belgia sau Norvegia.

CUM FUNCȚIONEAZĂ SISTEMUL PROPUȘ **PRIVIND FINANȚAREA CULTELOR:**

- Fiecare cetățean va avea de completat în declarația de venit o rubrică prin care va putea direcționa un anumit procentaj din impozitul pe venit către un cult, în cazul în care aparține unei biserici, și către asociații umaniste/ateiste în cazul în care nu are o religie.

- Modelul este asemănător cu cel implementat de mulți ani pentru ong-uri, pentru care pot fi direcționați 2% din impozitul pe venit. Propunerea mea nu interferează însă cu prevederea privind ong-urile, care va rămâne separată de procentajul alocat pentru culte.

- În România sunt cca 5.000.000 de contribuabili. Suma totală din impozitul pe venit care a putut fi direcționată către ong-uri prin sistemul 2% a fost, în 2011, de 381.520.000 RON (aprox. 87 milioane EURO), conform Ministerului Finanțelor și reprezintă aproximativ 27% din suma totală care ar putea fi colectată astfel.

- Pentru culte/organizații umaniste și ateiste ar putea fi direcționat 2% din impozitul pe venit, urmând ca acest procentaj să fie stabilit de către parlament, prin legea pe care o propun. Această reglementare ar asigura finanțarea necesară pentru activitatea cultelor, construcția și renovarea unor lăcașe de cult și alte necesități. În eventualitatea stabilirii unui procentaj de 2%, beneficiarii legii ar obține o sumă anuală de peste 100 de

milioane de Euro care să le revină prin decizia directă a fiecărui cetățean, nu prin hotărâri arbitrare sau interesate ale politicienilor.

- Modelul propus nu introduce taxe suplimentare, ci se referă la un procentaj din impozitul pe venit pe care cetățenii îl vor plăti oricum statului. Dar fiecare cetățean va putea direcționa către cultul său ori către asociații umaniste. În cazul celor care nu direcționează către nimeni, sumele respective, rămase nedirecționate, vor merge oricum la buget și vor putea fi repartizate de către stat, proporțional, cultelor.

AVANTAJE PENTRU CULTE:

- Prin introducerea unui astfel de sistem de finanțare a cultelor, care funcționează în mai multe țări europene, bisericile ar beneficia de sume stabile, predictibile și destul de consistente. Sumele ar veni direct de la cetățeni, fiind eliminat intermediarul politic.

- Un astfel de sistem ar întări autonomia cultelor, întrucât sumele de bani care ajung la acestea nu ar mai depinde de arbitrariul deciziilor politice din parlament sau de la nivelul autorităților locale. În anul 2009, inclusiv prin amendamente depuse în parlament la bugetul de stat, au fost finanțate pentru a fi construite sau renovate 2313 lăcașe de cult. În 2010, peste 1400 de lăcașe de cult au primit finanțare. În 2013, Parlamentul a respins însă, în bloc, toate cele câteva mii de amendamente privind construcții sau renovări ale unor lăcașe de cult. În conjuncturi diferite, au fost luate decizii politice diferite. Sistemul propus introduce o stabilitate privind finanțarea cultelor.

AVANTAJE PENTRU DEMOCRAȚIE ȘI FONDURI PUBLICE:

- Reglementarea în domeniu ar pune limite cheltuirii discreționare a banului public.

- În ceea ce privește finanțarea cultelor, prin această reformă, ar fi eliminat intermediarul politic care poate alocă fonduri din interes electoral, lucru care afectează

democrația și sănătatea mediului politic din țara noastră. Decizia ar sta exclusiv în mâna cetățenilor.

- Nu există în acest moment o legislație clară privind finanțarea cultelor. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor prevede că finanțarea se poate face și de către stat la cererea cultelor și în funcție de nevoile reale, ceea ce pune totul într-un arbitrar care generează cheltuieli din fonduri publice fără nici un fel de limite clare:

*Art. 10, alin. (6) **Culte recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului, pentru cheltuielile privind functionarea unitatilor de cult, pentru reparatii si constructii noi, in raport cu numarul credinciosilor, conform ultimului recensamant, si cu nevoile reale.***

**DEZAVANTAJE PENTRU ACEI POLITICIENI CARE FOLOSESC
SENTIMENTUL RELIGIOS AL OAMENILOR PENTRU A OBTINE VOTURI:**

- ar pierde o unealtă electorală care a fost utilizată pe scară destul de largă în ultimii 27 de ani.

- ar fi presăți să își construiască discursul public și activitatea politică în jurul unor valori democratice și civice, fără a mai apela la populismul de ordin religios.

Remus Cernea

Deputat

